

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/85042,Waliszewski-Czeslaw.html>
2022-09-26, 17:34

Waliszewski Czesław

WALISZEWSKI [Czeslas, Ceslas] Czesław (1852, Polska – 27 VII 1897, Paryż), inżynier górniczy.

Kształcił się w Szkole Polskiej na Batignolles w Paryżu (1857–69) i jednocześnie w Lycée Bonaparte (1860–64). W 1870 w szeregach armii francuskiej uczestniczył w wojnie z Prusami. Studiował w École des Mines w Paryżu (1872–73). Po jej ukończeniu pracował w Administration des Poids et Mesures, a następnie w paryskiej spółce gazowej. Co najmniej do 1874 mieszkał w Paryżu ze starszym bratem, Stanisławem, z czasem uznanym farmaceutą w St-Ouen k. Paryża. Następnie przez kilka lat pracował w kopalni w Dąbrowie Górniczej (przebywał tam na pewno w 1878). Powróciwszy do Francji brał udział w kilku krótkich misjach przemysłowych. Następnie jako dyrektor spółki akcyjnej Compagnie du charbonnage kierował budową zagłębia węglowego w Tonkinie, we francuskich Indochinach. W 1885 mieszkał w Clichy k. Paryża.

W latach 1890–96 działał w Hiszpanii, gdzie powierzono mu budowę kopalni węgla kamiennego w miejscowości Pola de Gordon w górach w pobliżu miejscowości Santa Lucia, w prowincji León, na trasie kolei asturyjskiej biegnącej z miasta León do Gijón. Prowadził tam badania geologiczne, a następnie roboty górnicze w wyjątkowo uciążliwych warunkach, będąc przez wiele miesięcy odcięty od świata przez śniegi. Zajmował się tam również badaniami paleontologicznymi i zgromadził wyjątkowo bogatą i interesującą kolekcję skamieniałości dewońskich (przeszło 10 tys. okazów), z których opisano później nieznane wcześniej gatunki. Zbiory te stały się przedmiotem rozprawy naukowej zaprezentowanej 15 VI 1896 na posiedzeniu Société Géologique de France przez jego przewodniczącego Daniela Oehlerta (*Fossiles dévoniens de Santa-Lucia, Espagne*). Na podstawie pisemnej relacji W., została ona opatrzona

wstępem prezentującym formacje geologiczne (sylurskie, dewońskie oraz karbońskie) tego rejonu charakteryzujące się skomplikowaną budową tektoniczną. Dobry stan zachowania skamieniałości, wynikający ze sposobu fosylizacji, pozwolił Oehlertowi (na podstawie przekrojów) na szczegółowe badania na poziomie rodzajowym i gatunkowym oraz opisanie kilkunastu nowych dla nauki gatunków reprezentujących ślimaki, szkarłupnie (liliowce), trylobity oraz ramienionogi, w tym nowego gatunku liliowca *Megistocrinus waliszewski*.

W 1896 W. udał się na Madagaskar, gdzie Compagnie coloniale et des mines d'or de Suberbieville powierzyła mu organizację eksploatacji złotośnych piasków. Po powrocie do Paryża, zmarł w wyniku ataku malarii. Pochowany został w grobie rodzinnym na cmentarzu Batignolles w Paryżu.

D.P. Oehlert: *Fossiles dévoniens de Santa-Lucia (Espagne)*, „Bulletin de la Société Géologique de France”, 3eme ser., t. XXIV, 1896, p. 814–875; B. Orłowski: *Ingenieros Polacos en Espagna durante el siglo XIX*, „LLULL”, 1987, vol. 10, p. 125–137; tenże: *Osiągnięcia inżynierskie Wielkiej Emigracji*, Warszawa 1992; *Polacy pochowani na cmentarzu Montmatre oraz Saint-Vincent i Batignolles w Paryżu*, red. A. Biernat i S. Górzyński, Warszawa 1999; „Bulletin Polonais” nr 109, 15 VIII 1897, s. 211–212; „Bulletin polonais littéraire, scientifique et artistique” / Association des anciens élèves de l'école polonaise z 1/02/1893 s. 36 ; „Wolne Polskie Słowo” nr 238, 1 VIII 1897, s. 8 ; AAEEP, Listes des Solitaires 1874, 1878. ; <https://www.biodiversitylibrary.org/item/100438#page/888/mode/1up>; <http://www.annales.org/archives/civils.html> (portret i kilka informacji o C.W.); <http://www.tombeauxpolonais.eu/content/waliszewski-standaw-1850-1920> (zdjęcie grobowca); http://www.entreprises-coloniales.fr/madagascar-et-djibouti/Suberbie_1895-1902.pdf

Radosław Tarkowski, Piotr Daszkiewicz

[Poprzedni](#)
[Następny](#)